

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет медицини та громадського здоров'я
Кафедра акушерства, гінекології та педіатрії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТРАВМАТОЛОГІЯ ТА ОРТОПЕДІЯ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Галузь знань	<u>22 «Охорона здоров'я»</u>
Спеціальність	<u>227 «Фізична терапія, ерготерапія»</u>
Назва освітньої програми	<u>Фізична терапія, ерготерапія</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Доцент, к.мед.н. Варзарь Сергій Олександрович	063-735-05-50	0550doc@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Травматологія та ортопедія за професійним спрямуванням - галузь медицини, яка забезпечує діагностику, лікування та реабілітацію хворих з ураженням опорно-рухового апарату.

Мета вивчення дисципліни: опанування здобувачем вищої освіти знань та формування елементів професійних компетентностей у галузі травматології та ортопедії, удосконалення навичок та компетентностей, набутих при вивченні попередніх хірургічних дисциплін. Формування вмінь та навичок: з діагностики, лікування, реабілітації та принципів профілактики травм у хворих з ураженням опорно-рухового апарату. Удосконалення навичок, обґрунтування клінічного діагнозу та лікування хворих з ушкодженнями та захворюваннями системи опору та руху. Опанування вмінням визначати тактику лікування, надавати невідкладну медичну допомогу потерпілим з переломами та вивихами на дошпитальному етапі.

Передумови для вивчення дисципліни: анатомія і фізіологія людини, патологічна фізіологія та патоморфологія, вступ до спеціальності, основи фізичної реабілітації та ерготерапії тощо.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ, ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Травматологія та ортопедія за професійним спрямуванням» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності :

СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.

СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

СК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

СК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню /догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

Навчальна дисципліна «Травматологія та ортопедія за професійним спрямуванням» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПР 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.

ПР 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та

здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПР 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПР 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.

ПР 11. Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.

ПР 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

- загальні елементи догляду за ортопедо-травматологічними хворими;
- теоретичні основи сучасної асептики та антисептики;
- класифікацію, клініку, методи тимчасової і кінцевої зупинки кровотечі;
- основи реаніматології, клінічні прояви термінальних станів, їх діагностику, стадії і заходи при проведенні реанімації;
- засоби і способи транспортної іммобілізації;
- клініку, діагностику та лікування окремих гнійно-запальних захворювань м'яких тканин, сухожилків, кісток та суглобів;
- методику та особливості обстеження ортопедо-травматологічного хворого;
- структуру медичної карти стаціонарного хворого.

Уміння:

- діагностувати різноманітні механічні пошкодження;
- надавати першу медичну допомогу при різноманітних механічних пошкодженнях;
- накладати бинтову пов'язку на різні ділянки тіла;
- накладати та зняти гіпсову лонгету;
- вибирати засіб для транспортної іммобілізації, накладати шину Крамера, Дітерікса;
- застосувати заходи для профілактики виникнення пролежнів;
- провести диференційну діагностику при кровотечі, виявляти ознаки геморагічного шоку;
- способи тимчасової зупинки кровотечі, вибирати спосіб для кінцевої зупинки кровотечі;
- вибрати адекватний спосіб анестезії для проведення того чи іншого втручання;
- проводити збір анамнезу та об'єктивне обстеження ортопедо-травматологічного хворого;
- оформити карту стаціонарного хворого з механічною травмою чи ортопедичною патологією.

Навички:

В ході опанування дисципліни здобувачі отримають такі практичні навички:

- Обстежити хворих з ушкодженнями та захворюваннями системи опори та руху.
- Виконати тимчасову зупинку зовнішньої кровотечі.
- Виконати анестезію місця перелому діафіза довгої кістки.

- Забезпечити транспортну іммобілізацію стандартними шинами.
- Виконати лікувальну іммобілізацію нескладними гіпсовими пов'язками (дистальний відділ верхньої та нижньої кінцівок). Оцінити стан кінцівки в гіпсовій пов'язці.
- Зняти гіпсову пов'язку

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (перший семестр / другий семестр)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
8	240	20 / 20	40 / 30	60 / 70	3	5, 6	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Л	П	СРС
Тема 1. Особливості обстеження травматолого-ортопедичних хворих	6	2	2	2
Тема 2. Методи діагностики пошкоджень кісток та суглобів	6		2	4
Тема 3. Лікування ортопедо-травматологічних хворих в амбулаторних умовах	6		2	4
Тема 4. Методи фізіотерапевтичного лікування в травматології і ортопедії	6		2	4
Тема 5. Політравма. Травматична хвороба.	6	2	2	2
Тема 6. Синдром тривалого роздавлювання	6	2	2	2
Тема 7. Реанімація хворих з травмою опорно-рухового апарату	6		2	4
Тема 8. Стабільно-функціональний остеосинтез	6		2	4
Тема 9. Ускладнення при лікуванні пошкоджень опорно-рухового апарату	6	2	2	2
Тема 10. Травматичні вивихи	6		2	4
Тема 11. Протезування в травматології та ортопедії	6	2	2	2
Тема 12. Ендопротезування в травматології та ортопедії	6		2	4
Тема 13. Пошкодження кісток та суглобів кінцівок, принципи лікування	6	2	2	2
Тема 14. Методика транспортної іммобілізації при переломах кінцівок	6		2	4
Тема 15. Пошкодження грудної клітки	6	2	2	2
Тема 16. Діагностика та лікування пошкоджень кісток верхньої кінцівки	6		2	2
Тема 17. Пошкодження надпліччя	6	2	2	2
Тема 18. Діагностика і тактика лікування при травмах ліктьового суглоба	6	2	2	2

Тема 19. Діагностика та лікування пошкоджень кісток нижньої кінцівки	6	2	2	2
Тема 20. Діагностика і тактика лікування при травмах колінного суглоба	6		2	4
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЗАЛІК				
<i>Разом за перший семестр</i>				
Тема 21. Діагностика і тактика лікування при травмах г/стопного суглоба	14	2	2	10
Тема 22. Діагностика та лікування пошкоджень хребта та таза	14	2	2	10
Тема 23. Реабілітація хворих з наслідками травм хребта та таза	16	4	2	10
Тема 24. Захворювання та природжені деформації хребта та кінцівок	18	2	6	10
Тема 25. Дегенеративно-дистрофічні захворювання хребта та суглобів	20	4	6	10
Тема 26. Природжені деформації грудної клітки, хребта та кінцівок	18	2	6	10
Тема 27. Кістково-суглобовий туберкульоз	20	4	6	10
<i>Разом за другий семестр</i>				
Разом годин	240	40	70	130
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ІСПИТ				

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, здобувачі отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи здобувачів щодо вивчення дисципліни «Травматологія та ортопедія за професійним спрямуванням» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.
8. Тематика самостійної підготовки та індивідуальних завдань збігається з тематикою практичних занять.

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль, який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
-------------------------------------	---

Питання до іспиту

Загальні питання травматології та ортопедії

1. Види викривлення вісі верхньої і нижньої кінцівки.
2. Порівняльний вимір довжини верхніх та нижніх кінцівок.
3. Види скорочення кінцівок.
4. Види обмеження рухів суглобів.
5. Класифікація перелому довгих кісток.
6. Види зміщення відламків при переломі довгих кісток.
7. Вірогідні та відносні клінічні ознаки переломів довгих кісток.
8. Види іммобілізації та їх характеристика.
9. Основні принципи транспортної іммобілізації.
10. Основні правила накладення гіпсової пов'язки.
11. Види остеосинтезу переломів довгих кісток.
12. Види порушення консолидації переломів, їх причини та принципи лікування.
13. Абсолютні та відносні показання до ампутацій.
14. Види протезів кінцівок та їх характеристика.
15. Ортопедичні пристрої, їх призначення та показання до застосування.

Ушкодження хребта, таза, кісток та суглобів кінцівок

16. Дати визначення поняття "вивих" та його класифікація залежно від часу.
17. Загальні клінічні ознаки та принципи лікування вивиху.
18. Вивих плеча. Класифікація, діагностика та лікування.
19. Вивих передпліччя. Класифікація, діагностика та лікування. Вивих стегна. Класифікація, діагностика та лікування.

20. Перелом ребер. Класифікація, діагностика та лікування.
21. Перелом ключиці. Класифікація, діагностика та лікування.
22. Механізм травми та класифікація ушкоджень хребта.
23. Діагностика і методи лікування неускладненого перелому хребта.
24. Перелом плечової кістки – діагностика та методи лікування.
25. Перелом ліктьового відростка – діагностика та методи лікування.
26. Ушкодження Монтеджа і Галеацці – діагностика та лікування.
27. Класифікація та лікування перелому променевої кістки в типовому місці.
28. Діагностика і лікування перелому п'ясткових кісток і фаланг пальців кисті.
29. Механізм травми і класифікація перелому таза.
30. Діагностика і лікування переломів кісток таза.
31. Перелом стегнової кістки – класифікація, діагностика і лікування.
32. Перелом надколінка. Механізм виникнення, класифікація та лікування.
33. Механогенез ушкодження зв'язок колінного суглоба. Діагностика і лікування.
34. Ушкодження меніска колінного суглоба. Діагностика і лікування.
35. Перелом кісток гомілки – класифікація, діагностика і лікування.
36. Ушкодження Дюпюїтрена – діагностика і лікування.
37. Ушкодження Мальгена – діагностика і лікування.
38. Ушкодження Потта-Десто – діагностика і лікування.
39. Діагностика і лікування ушкоджень зв'язок гомілковостопного суглоба.
40. Пошкодження п'яtkового сухожилка – діагностика і лікування.
41. Перелом п'яtkової кістки – діагностика і лікування.
42. Перелом плеснових кісток та фаланг пальців стопи – діагностика і лікування.

Дегенеративно-дистрофічні захворювання суглобів та деформації кісток

43. Діагностика остеохондрозу хребта.
44. Основні методи лікування остеохондрозу хребта.
45. Клініко-рентгенологічні стадії деформуючого артрозу.
46. Основні методи лікування деформуючого артрозу.
47. Лійкоподібна та кількоподібна грудна клітка.
48. Клінічні ознаки природженої м'язової кривошії.
49. Визначення поняття "сколіоз", класифікація і клінічні ознаки сколіозу.
50. Консервативні та оперативні методи лікування сколіозу.
51. Вади постави, клінічні ознаки і принципи лікування.
52. Клініко-рентгенологічна діагностика природженого вивиху стегна.

53. Особливості лікування природженого вивиху стегна. Клінічні ознаки природженої клишоногості та її класифікація.
 54. Методи лікування природженої клишоногості.
 55. Клініко-анатомічні форми синдактилії та полідактилії. Лікування.
 56. Види набутих статичних деформацій стопи.
 57. Відхилення 1-го пальця стопи назовні – етіологія, клініка та методи лікування.
 58. Клініка, діагностика та лікування плоскостопості.

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

<i>Денна форма навчання</i>			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано

82-89 (8-9)	B	Добре		
74-81(6-7)	C			
64-73 (5)	D	Задовільно		
60-63 (4)	E			
35-59 (3)	Fx	незадовільно		не зараховано
1-34 (2)	F			

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Хорошуха М. Ф. Спортивна медицина та травматологія. – 2021.
2. Савченко В. М., Керестей В. В. Фізична терапія при травмах, політравмах і захворюваннях опорно-рухового апарату. – 2022.
3. Головаха М. Л., Кожем'яка М. О., Масленніков С. О. Особливості підготовки здобувачів медичного напрямку при вивченні дисципліни «Травматологія та ортопедія» за умов змішаної форми навчання. – 2021.
4. Півень Ю. М. та ін. Сучасні тренди розвитку медичної освіти в травматології й ортопедії. – 2022.
5. Травматологія та ортопедія : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / за ред.: Голки Г.Г., Бур'янова О.А., Климовицького В.Г. - 2-ге вид. -Вінниця : Нова книга, 2019. - 432 с.
6. Герцен Г.І., Остапчук М.П., Остапчук Р.М. Травматологія літнього віку. Металоостеосинтез при переломах довгих кісток у людей літнього і старечого віку (видання 3-є, допов. і перероб.). - К. : Асканія, 2014. - 118 с.

Додаткова:

1. Поворознюк В.В. Захворювання кістково-м'язової системи в людей різного віку (вибрані лекції, огляди, статті). - Київ, 2015. - 360 с.
2. Хвисяк О.М. Теорія і практика медичної реабілітації. - Х. : Майдан, 2012. - 520 с.
3. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги //Літопис травматології та ортопедії. - 2018. - № 1-2 (37-38). - С. 198-219.

Електронні інформаційні ресурси

1. <http://www.moz.gov.ua/ua/portal> – офіційний веб-сайт МОЗ України;
2. <http://inmeds.com.ua> – веб-ресурс «Єдиний медичний простір»;
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.